

№ 14(28)
2023

**НАУКА
і ТЕХНІКА**
серії: право, економіка, педагогіка,
техніка, фізико-математичні науки
СЬОГОДНІ

УДК [37.014:004.9](477)

[https://doi.org/10.52058/2786-6025-2023-14\(28\)-479-492](https://doi.org/10.52058/2786-6025-2023-14(28)-479-492)

Шарова Тетяна Михайлівна доктор філологічних наук, професор, головний науковий співробітник сектору науково-методичного забезпечення роботи з обдарованою молоддю відділу роботи з обдарованою молоддю, Державна наукова установа «Інститут модернізації змісту освіти», вул. Митрополита Василя Липківського, 36, м. Київ, 03035, <https://orcid.org/0000-0002-5846-6044>

Землянський Анатолій Миколайович кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри «Комп'ютерні науки», Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного, вул. Жуковського, 66, м. Запоріжжя, 69600, <https://orcid.org/0000-0003-3838-2481>

ОСВІТА В ІНФОРМАЦІЙНОМУ ПРОСТОРІ: ЦИФРОВЕ СУСПІЛЬСТВО

Анотація. У статті акцентовано увагу на тому, що освіта в інформаційному просторі є надзвичайно важливою, оскільки наше суспільство все більше стає залежним від інформаційних технологій. Наголошено на тому, що на сьогодні важливим є володіння навичками цифрової комунікації та культурою співпраці в онлайн-середовищі. Ці навички стають все більш цінними у сучасному світі та можуть підготувати здобувачів освіти до майбутніх кар'єрних викликів. Своєчасний розвиток цих комп'ютерних навичок сприятиме покращенню академічної продуктивності та забезпеченню успіху здобувачів освіти.

У дослідженні вказано на те, за допомогою цифрової грамотності можна сформувати вміння ефективно користуватися пошуковими системами, розуміти поняття цифрової безпеки, критичного мислення та вміння збирати, оцінювати та обробляти цифрові дані. Особливо важливою є цифрова грамотність у сучасному цифровому світі, де інтернет є невичерпним джерелом інформації та можливостей спілкування. Публікація містить інформацію про те, що велика залежність від цифрових технологій може призводити до занадто великої втрати часу, впливати на фізичне і психічне здоров'я, а також на якість міжособистих взаємин.

Наголошено, що інформаційна безпека включає в себе різні аспекти, такі як кібербезпека, захист даних, захист від зловмисного програмного забезпечення, безпека мережі, безпека додатків та інше. Вона передбачає використання технологій, стандартів та процедур для забезпечення безпеки інформації. У статті вказано, що використання програмного забезпечення

дозволяє прискорити процеси та збільшити ефективність роботи. Автоматизована система допомагає зменшити ймовірність помилок, оскільки деякі завдання виконуються без участі людини, яка може допустити помилку. На цьому етапі логічним є використання аналізу даних в цифровому просторі, що застосовується частіше за все для збору, очищення, перетворення та інтерпретації великих обсягів даних, що знаходяться в цифровому форматі.

Завдяки інформаційним технологіям, здобувачі освіти мають можливість спілкуватися та співпрацювати з іншими учасниками освітнього процесу, обмінюватися знаннями та досвідом.

Ключові слова: освіта, цифрова грамотність, інформаційний простір, інформаційна безпека, аналіз даних.

Sharova Tetiana Mykhailivna Doctor of Philology, Professor, Chief Research worker at the Scientific and Methodological Sector for Work with Gifted Youth at the Department of Work with Gifted Youth, State Scientific Institution “Institute of Education Content Modernization”, Metropolitan Vasyl Lipkovsky St., 36, Kyiv, 03035, <https://orcid.org/0000-0002-5846-6044>

Zemlianskyi Anatolii Mykolaiovych Candidate of Philosophical Sciences, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Computer Sciences, Dmytro Motornyi Tavria State Agrotechnological University, Zhukovsky St., 66, Zaporizhzhia, 69600, <https://orcid.org/0000-0003-3838-2481>

EDUCATION IN THE INFORMATION SPACE: DIGITAL SOCIETY

Abstract. The article focuses on the fact that education in the information space is extremely important, since our society is becoming more and more dependent on information technologies. It is emphasized that having digital communication skills and a culture of collaboration in an online environment is important today. These skills are increasingly valuable in today's world and can prepare students for future career challenges. Timely development of these computer skills will help to improve academic productivity and to ensure the success of students.

The research indicates that with the help of digital literacy, it is possible to form the ability to use search engines effectively, to understand the concepts of digital security, critical thinking and the ability to collect, evaluate and process digital data. Digital literacy is especially important in today's digital world, where the Internet is an inexhaustible source of information and communication opportunities. The publication contains information that heavy dependence on digital technologies can lead to too much loss of time, to affect physical and mental health, as well as the quality of interpersonal relationships.

It was emphasized that information security includes various aspects such as cyber security, data protection, anti-malware, network security, application security and others. It involves the use of technologies, standards and procedures to ensure information security. The article states that the use of software allows you to speed up processes and to increase work efficiency. An automated system helps to reduce the possibility of errors, as some tasks are performed without the involvement of a human who can make a mistake. At this stage, it is logical to use data analysis in the digital space, which is used most often to collect, clean, transform and interpret large volumes of data that are in digital format.

Thanks to information technology, teachers and students have the opportunity to communicate and cooperate with other participants of the educational process, to exchange knowledge and experience.

Keywords: education, digital literacy, information space, digital security, data analysis.

Постановка проблеми. Освіта в інформаційному просторі є надзвичайно важливою, оскільки наше суспільство все більше стає залежним від інформаційних технологій. Освіта в цій сфері допомагає людям розуміти, використовувати та розвивати інформаційні ресурси. Здебільшого, станом на сьогодні важливо опановувати комп'ютерними навичками, цифровою грамотністю, орієнтуватись у питаннях інформаційної безпеки, знати про особливості розробки програмного забезпечення, а також аналізувати дані засобами інформаційно-цифрових технологій.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання освіти в інформаційному просторі розглядало багато вчених. Однак, на сьогодні маємо виокремити декілька напрямків, що дозволяють окреслити коло інформаційного простору цифрового суспільства. Зокрема це дослідження Бикова В.Ю., Гриневич Л.М., Морзе Н.В., Бойко М.А., Данилевич Ю.О., Наумової Л.В., Мілевська-Вовчук Л.С., Дорошкевич А.С., Каріної О.М., Кириченко М.О., Отич О.М., Олійника В.В., Кременя В.Г., Мирошніченко В.О., Добош В.В., Ліпіна М., Пушкарьової Т.О., Мельник О.М., Ченбай Н.А., Шарова С.В., Якименко Н. та ін.

Проблеми і цілі інформатизації освіти України представлені в дослідженні Бикова В.Ю. Наукову освіту як основа формування інноваційно компетентності в умовах цифрової трансформації суспільства Гриневич Л.М., Морзе Н.В., Бойко М.А. Роль інформаційно-комунікативних технологій у навчальному процесі та сучасну модель освіти в інформаційному суспільстві подано у наукових працях Данилевич Ю.О., Наумової Л.В., Мілевська-Вовчук Л.С., Дорошкевич А.С., Каріної О.М. Цікавим дослідженням є робота Кириченко М.О., Отич О.М., Олійник В.В., в якій порушено проблеми і перспективи розвитку післядипломної освіти в інформаційному суспільстві. Поряд із цим

вагоме значення має робота Кісіль М. В., де подано вимоги до вищої освіти в контексті формування інноваційно-інформаційного суспільства. Питання освіти в структурі цивілізаційних змін, перспективи знання і освіти в інформаційному світі, функції системи освіти у світі інформаційних технологій представлені у публікаціях Кременя В.Г., Мирошніченко В.О., Добош В.В., Ліпіна М., Якименко Н.

Сучасні аспекти електронної освіти і її розвитку в Україні подано у дослідженнях Пушкарьової Т. О., Мельник О.М., Ченбай Н.А., Шарова С.В., Шарової Т.М., що свідчить про актуальність означеного питання в контексті вивчення цифрового простору нашої країни.

Метою статті є дослідження питань освіти в інформаційному просторі, зокрема вивчення аспектів комп'ютерних навичок, цифрової грамотності, інформаційної безпеки, розробки програмного забезпечення та аналізу даних.

Виклад основного матеріалу. Комп'ютерні навички у сучасному суспільстві відіграють важливу роль та впливають на загальний розвиток людини. Уміння працювати з комп'ютером, використовувати операційні системи, офісні програми, інтернет, електронну пошту та інше. Комп'ютерні навички є дуже важливими для сучасних здобувачів освіти. Здобувачі освіти повинні вміти використовувати електронну пошту для створення та надсилання повідомлень, прикріплення файлів та організації повідомлень за допомогою папок або ярликів. Здобувачам освіти потрібно вміти ефективно використовувати Інтернет для пошуку потрібної інформації, оцінювати її достовірність та використовувати її для наукових або академічних досліджень.

Биков В. у дослідженні вказує на те, що «інформатизація освіти передбачає і каталізує загальні процеси розвитку» [1, С. 13]. Навички спілкування та співпраці в мережі, включаючи використання соціальних мереж, спільних документів та інших інструментів для комунікації та співпраці в групових проектах, можуть також бути корисними усім учасникам освітнього процесу. Використання соціальних мереж, спільних документів та інших інструментів комунікації та співпраці дозволяє здобувачам освіти легко спілкуватися, обмінюватися ідеями, працювати над груповими проектами та координувати свою роботу навіть на відстані.

Завдяки цим навичкам здобувачі освіти можуть ефективно комунікувати зі своїми одногрупниками, викладачами та іншими фахівцями, розподіляти завдання, спільно редагувати документи, обговорювати напрацювання та здійснювати зворотний зв'язок. Вони також можуть дистанційно працювати над проектами, уникнувши необхідності особисто зустрічатися. Це дозволяє здобувачам освіти розвивати критичне мислення, творчість, лідерські та комунікаційні навички. Особливо важливим є володіння навичками цифрової комунікації та культурою співпраці в онлайн-середовищі. Ці навички стають все більш цінними у сучасному світі та можуть підготувати здобувачів освіти

до майбутніх кар'єрних викликів. Отже, розвиток цих комп'ютерних навичок сприятиме покращенню академічної продуктивності та забезпеченню успіху здобувачів освіти.

Гриневич Л., Морзе Н., Бойко М. наголошують на тому, що процес цифрової трансформації середньої освіти першочергово передбачає трансформацію процесу та методів навчання, новий рівень співпраці із всіма учасниками освітнього процесу для прийняття швидких та ефективних управлінських рішень [2, С. 2]. У той же час Кремень В.Г. вказує на те, що сьогодні як ніколи раніше прогресивність будь-якого суспільства визначається рівнем розвитку особистості [7, С. 6]. Пушкарьова Т.О. та Мельник О.М. вказують на те, що «володіння сучасними інформаційно-комунікаційними технологіями є необхідною умовою сьогодення так само, як колись вміння читати і писати» [12, С. 16].

Коли йдеться про цифрову грамотність, то в такому випадку розуміємо про певні здатності, які отримує здобувач освіти під час опанування певними компетентностями. Розуміння та вміння оцінювати інформацію з різних джерел, вміння критично мислити, ефективно комунікувати в цифровому середовищі та зберігати свою приватність. На думку Рамського Ю. головною метою інформатизації загальноосвітніх навчальних закладів є підготовка підростаючого покоління до повноцінної плідної життєдіяльності в інформатизованому суспільстві, підвищення якості, доступності та ефективності освіти [13, С. 14]. Панченко Л. вкотре наголошує, що освіта – це насамперед інвестування в людський капітал, у потенціал індивіда і суспільства [11, С. 192].

Підтримуємо думку науковців Данилевич Ю.О., Наумової Л.В., Мілевська-Вовчук Л.С., яка ґрунтується на тому, що освіта має орієнтуватися на перспективи розвитку суспільства, а це означає, що в сучасній освіті необхідно застосовувати найновітніші інформаційні технології [3, С. 84]. Цифрова грамотність здобувачів освіти – це здатність користуватися електронними пристроями, програмними продуктами та онлайн сервісами з метою отримання, оцінки та обміну інформацією. Це включає у себе вміння ефективно користуватися пошуковими системами, розуміти поняття цифрової безпеки, критичного мислення та вміння збирати, оцінювати та обробляти цифрові дані [14, С. 90]. Особливо важливою є цифрова грамотність у сучасному цифровому віці, де інтернет є невичерпним джерелом інформації та можливостей спілкування. Для здобувачів, цифрова грамотність є необхідними навичками для їх навчання, професійного розвитку та особистого використання. В цифрову епоху, вміння працювати з комп'ютером, Інтернетом та цифровими технологіями взагалі є необхідними для успіху в навчанні, роботі та особистому житті. Цифрова грамотність охоплює навички, необхідні для ефективного пошуку, оцінки та використання інформації у

мережі, а також для безпечного та етичного користування онлайн-ресурсами [8, С.144].

Цифрові навички включають в себе розуміння основних комп'ютерних понять і термінології, вміння працювати зі спеціалізованим програмним забезпеченням, навички ефективного комунікування через електронну пошту та соціальні мережі, а також здатність критично оцінювати та аналізувати інформацію з Інтернету. Враховуючи все вищезазначене, важливо, щоб здобувачі отримували достатню освіту і підготовку у галузі цифрової грамотності, тому що це допоможе їм впоратися з викликами сучасного інформаційного суспільства та реалізувати свій потенціал на повну міру.

Цифрова грамотність здобувачів освіти має багато переваг. Сьогодні цифрові технології дозволяють швидко знаходити інформацію з різних джерел. Здобувачі освіти, викладачі можуть швидко отримувати оновлення і актуальну інформацію з Інтернету, електронних книг, онлайн-ресурсів та інших джерел. Цифрова грамотність дозволяє здобувачам використовувати різноманітні цифрові інструменти та програми для покращення своєї освіти. Вони можуть використовувати веб-конференції, віртуальні лабораторії, додатки для навчання та інші ресурси, щоб покращити свої навички та знання [10, С. 43].

Цифрова грамотність дозволяє здобувачам легко спілкуватися та співпрацювати один з одним незалежно від фізичного розташування. Вони можуть використовувати електронну пошту, соціальні мережі, чати та інші інструменти, щоб обмінюватися ідеями, дискутувати над завданнями та працювати над проектами разом. Цифрова грамотність сприяє розвитку критичного мислення серед здобувачів освіти. Вони навчаються аналізувати та оцінювати інформацію, визначати її достовірність та використовувати критичне мислення для розв'язання проблем. Вона є важливою для майбутньої кар'єри здобувачів. Вона надає їм знання та навички, які потрібні для роботи з сучасними цифровими технологіями. Володіння цифровими навичками може підвищити конкурентоспроможність студента на ринку праці. Отже, цифрова грамотність здобувачів відкриває безліч переваг у плані доступу до інформації, навчання, комунікації, розвитку мислення та професійного зростання [19, С. 355].

Досить важливим питанням на сьогодні є інформаційна безпека. У цьому контексті закладаємо знання про захист своїх особистих даних, уникання шахрайства та крадіжок в інтернеті, усвідомлення про потенційні загрози в мережі. Інформаційна безпека – це забезпечення конфіденційності, цілісності та доступності інформації, що зберігається, передається та обробляється в комп'ютерних системах або мережах. Це включає захист інформації від несанкціонованого доступу, пошкодження або втрати. Для захисту від загроз у віртуальному просторі рекомендується використовувати

сильні паролі, оновлювати програмне забезпечення, уникати небезпечних посилань та розголошення особистої інформації на ненадійних джерелах.

Навчальні заклади повинні навчати своїх здобувачів освіти та співробітників про безпеки соціальної інженерії. Освітні заклади повинні мати чіткі політики та процедури безпеки, які регулюють доступ до даних, використання особистих пристроїв, зберігання та обробку даних, а також реагування на інциденти безпеки. Для забезпечення інформаційної безпеки в закладах вищої освіти можуть застосовуватися наступні заходи: політики безпеки, захист мережі, захист інформації, навчання та освітні програми, реагування та інциденти тощо. Розроблення і реалізація політик та процедур щодо інформаційної безпеки, включаючи правила використання інформаційних систем та обмеження доступу до конфіденційних даних. Встановлення брандмауерів, антивірусного програмного забезпечення, систем виявлення вторгнень та інших заходів для захисту мережевої інфраструктури від несанкціонованого доступу та зломів. Шифрування конфіденційних даних, регулярна резервна копія інформації, обмеження фізичного доступу до комп'ютерів та серверів з важливою інформацією [5, С.29].

Інформаційна безпека є невід'ємною складовою сучасного інноваційного простору. Забезпечення безпеки інформаційних систем та даних стає важливим завданням, оскільки зростає кількість загроз, пов'язаних з кібератаками, крадіжками даних та іншими формами кіберзлочинності. В інноваційному просторі, де базуються багато інформаційних технологій і цифрових рішень, інформаційна безпека відіграє важливу роль. Вона включає в себе заходи по захисту інформаційних систем, даних, мереж та інфраструктур від несанкціонованого доступу, втрати інформації, вірусів, атак хакерів, шкідливих програм та інших загроз.

Розробка програмного забезпечення – це процес створення або модифікації програмного коду для створення програм або додатків. Цей процес включає в себе ряд особливостей: аналіз вимог, проєктування, реалізація, тестування, випробування, впровадження та підтримка. Використовуються певні програмні мови та інструменти розробки для написання коду та впровадження функцій системи. Розробники проводять тестування програмного забезпечення для перевірки його функціональності, продуктивності та стабільності. Розроблене програмне забезпечення встановлюється на комп'ютери або сервери, де користувачі можуть з ним працювати. Крім того, забезпечується підтримка, включаючи регулярне оновлення, усунення помилок та надання технічної допомоги користувачам. На думку Скубашевської О.С. освіта повинна готувати людину, органічно адаптовану до життя в світі різноманіття зв'язків – від контактів з найближчим оточенням до глобальних комунікацій [15, С.12].

Розробка програмного забезпечення має багато переваг. Завдяки програмному забезпеченню можна автоматизувати рутинні завдання та

процеси, що звільняє людей від ручної роботи. Використання програмного забезпечення дозволяє прискорити процеси та збільшити ефективність роботи. Автоматизована система допомагає зменшити ймовірність помилок, оскільки деякі завдання виконуються без участі людини, яка може допустити помилку. Завдяки програмному забезпеченню дані можуть бути зручно зберігатися та організовані; можна отримати більш детальну інформацію щодо діяльності, потоків роботи та інших аспектів бізнесу. Програмне забезпечення може допомогти вирішувати проблеми швидше та ефективніше шляхом аналізу даних та надання рекомендацій. Розроблене програмне забезпечення може бути легко масштабоване для обробки більшого обсягу даних або зручного використання в більшій кількості пристроїв. Це лише кілька переваг розробки програмного забезпечення. Залежно від конкретних потреб та вимог проекту, можуть існувати й інші вигоди [22, С.80].

Аналіз даних в цифровому просторі – це процес збору, очищення, перетворення та інтерпретації великих обсягів даних, що знаходяться в цифровому форматі. Застосовується для отримання цінної інформації, виявлення тенденцій, розуміння поведінки користувачів та прийняття змін у прийнятті рішень. Аналіз даних включає в себе використання різних інструментів та методів, таких як статистика, машинне навчання, штучний інтелект та ін. Аналіз даних дозволяє ідентифікувати проблемні області, помилки та дефекти в різних процесах бізнесу. Це допомагає прийняти заходи для виправлення проблем та покращення ефективності. Аналіз даних може сприяти оптимізації процесів, що приводить до зниження витрат, підвищення продуктивності та ефективності бізнесу загалом. Усі ці переваги аналізу даних дозволяють підвищити конкурентоспроможність, впроваджувати інновації та досягати успіху в епоху цифрової трансформації [4, С.131].

Освіта в інформаційному просторі має численні переваги. Завдяки Інтернету і інформаційним технологіям, освіта в інформаційному просторі надає швидку і легку доступність до великої кількості знань та даних. Інформацію можна знайти в режимі реального часу з будь-якого куточка світу [20, С. 119]. Однією з важливих переваг освіти в інформаційному світі є швидкий доступ до інформації. Це дозволяє студентам, вчителям та дослідникам отримувати нові знання, перевіряти факти і здійснювати дослідження швидше і ефективніше. Крім того, швидкий доступ до інформації дає змогу вести більш актуальні дискусії і обмінюватись знаннями у реальному часі з іншими користувачами по всьому світу [18, С. 237]. Отже, швидкий доступ до інформації створює нові можливості для навчання і розвитку в сучасному інформаційному суспільстві.

Онлайн-курси, віртуальні лекції, вебінари та інші інтерактивні формати навчання дозволяють отримувати знання від провідних експертів у різних областях. Це розширює можливості навчання та дозволяє отримувати освіту згідно зі своїм власним графіком та темпом. Розширені можливості навчання

є невід'ємною перевагою Освіти в інформаційному світі. З введенням сучасних технологій, освітня система отримала можливість вдосконалити способи передачі знань і набуття нових навичок [9, С.272].

Інтернет забезпечує безліч обсягу знань, доступних за один клік. Завдяки цьому, студенти можуть швидко знайти потрібну інформацію, розширюючи свої знання і розуміння. За допомогою онлайн-платформ і систем веб-конференцій, студенти можуть навчатися з будь-якої точки світу. Це дозволяє здобувати освіту у віддалених регіонах, допомагає людям займатися навчанням на повну ставку навіть з дому. Розширені можливості навчання дозволяють створювати інтерактивні середовища, включаючи в себе відеоуроки, онлайн-тести, симуляції та спілкування в реальному часі з викладачами та однокурсниками. Це сприяє кращому засвоєнню матеріалу та сприяє активному взаємодії з інформацією. Ченбай Н. цілком слушно говорить про те, що «завдяки впровадженню інноваційних технологій в освітній процес провідні навчальні заклади світу досягли значних успіхів у своїй діяльності» [16, С. 80].

Розширені можливості навчання дозволяють студентам вибирати свій власний темп навчання та оптимізувати свій освітній досвід. Універсальний доступ до різних видів навчального матеріалу, модулів та курсів дозволяє студентам скласти свою індивідуальну освітню програму. За допомогою онлайн-форумів та спільної роботи над проектами, студенти можуть спілкуватися та співпрацювати зі своїми однокурсниками з усього світу. Це сприяє обміну знаннями та розвитку комунікаційних навичок. На думку Шарова С. та Постильної О. використання засобів інформаційно-комунікаційних технологій дасть змогу забезпечити наочність та ефективність виховного процесу, високий рівень вихованості [17, С.201].

Розширені можливості навчання дають змогу залучити більше людей до освіти, незалежно від їхнього розташування чи можливостей. Вони відкривають нові горизонти для навчання та сприяють розвитку суспільства. Інформаційний світ забезпечує можливість спілкуватися та обмінюватися знаннями з людьми з усього світу. Можливість спілкуватися зі спеціалістами різних країн та культур дає змогу збагатити свої знання та розширити свій кругозір.

Глобальна спільнота належить до переваг освіти в інформаційному світі з кількох причин. По-перше, наявність глобальної спільноти дозволяє швидко обмінюватись знаннями та ідеями з різних куточків світу. Завдяки цьому, люди можуть отримати доступ до різноманітних перспектив і поглядів, що розширює їхнє розуміння інформації. По-друге, глобальна спільнота стимулює колективну співпрацю та взаємодію. Люди можуть об'єднати свої зусилля та досвід, щоб вирішити складні завдання або застосувати нові технології. Це сприяє зростанню творчості і інновацій. По-третє, глобальна

спільнота допомагає розповсюдженню знань та розвитку навичок. Люди можуть навчатись від експертів з різних галузей, обмінюватись найкращими практиками і вдосконалювати свої навички шляхом залучення до спільних проектів або підключення до онлайн-курсів. Загалом, глобальна спільнота дозволяє зблизити людей та інформацію та створює сприятливе середовище для навчання, співпраці та зростання [23, С.18].

Оновлення Інтернету та швидкість розвитку технологій забезпечують постійну наявність актуальної інформації. Освіта в інформаційному світі дозволяє бути в курсі останніх відкриттів, новин та тенденцій у різних галузях. Отримання освіти в інформаційному світі надає можливість розуміти й усвідомлювати суспільні трансформації, пов'язані зі зростанням кількості технологій та доступу до інформації. Це дозволяє бути критичним споживачем інформації, відрізняти достовірні джерела від маніпулятивних та розуміти вплив інформації на суспільство. У цілому, освіта в інформаційному світі є ключовим елементом для успіху та адаптації до змін у сучасному світі. Вона допомагає людям зрозуміти розвиток технологій, наукові відкриття, сприяє науковому та технічному прогресу та дозволяє бути впевненим у власних знаннях та уміннях. Ці переваги роблять освіту в інформаційному світі привабливою та доступною для всіх, незалежно від їх місця проживання чи географічного положення [6, С. 41].

В інформаційному світі освіта має свої особливості, оскільки інформаційні технології та цифрові комунікації мають значний вплив на процес навчання і саму освітню систему. Завдяки Інтернету та пошуковим системам, швидко знайти потрібну інформацію стало значно простіше. Це дозволяє швидко оновлювати знання та доступатися до актуальної інформації з різних галузей. З'явилися різноманітні електронні підручники, відеоуроки, онлайн-курси та інші цифрові навчальні ресурси, які допомагають учням засвоювати матеріал за допомогою інтерактивних форматів і власним темпом. Завдяки інформаційним технологіям, стало можливим проводити навчання дистанційно, без присутності в аудиторії. Це дає можливість отримувати освіту з будь-якого місця та організовувати гнучкий розклад навчання. Засоби електронного навчання, вебінари, відеоконференції та інші інтерактивні технології дозволяють студентам та викладачам спілкуватися та обмінюватися знаннями віддалено. Це дозволяє людям отримувати освіту та навчатися з будь-якого місця, що робить навчання більш доступним та зручним [24, С. 211].

Сучасні погляди на освіту в інформаційному світі сильно змінилися завдяки швидкому розвитку технологій і доступу до інформації. Освіта вже не обмежується лише традиційними методами навчання в класі, але включає в себе використання цифрових інструментів, онлайн-ресурсів, мобільних додатків та інших інноваційних засобів. Так, освіта сучасного світу суттєво розширилася за допомогою цифрових технологій. Вона включає в себе

використання різноманітних цифрових інструментів, які сприяють зручному та швидкому доступу до інформації, спілкуванню та співпраці з іншими, а також самостійному опрацюванню навчального матеріалу [21, С.114].

Освітня система повинна надавати здобувачам освіти навички критичного мислення, які дозволять їм аналізувати достовірність та точність інформації, розпізнавати маніпуляцію та популістські навмисні дезінформації та формулювати власні обґрунтовані думки. Залучення до уроків критичного мислення, розвитку логічних навичок, оцінювання джерел інформації, дослідницької роботи та інших методів можуть сприяти розвитку критичного мислення учнів. Особлива увага повинна бути приділена вчителю, який виступає в якості моделі критичного мислення та надає наставництво здобувачам. Навички критичного мислення допоможуть здобувачам зробити осмислені висновки, оцінювати докази та аргументи та приймати інформовані рішення, що особливо актуально в цифрову епоху, коли доступ до інформації є насиченим й різноманітним.

Висновки. Завдяки інформаційним технологіям, здобувачі освіти мають можливість спілкуватися та співпрацювати з іншими учасниками освітнього процесу з інших країн, обмінюватися знаннями та досвідом. Інформаційні технології справді відкривають широкі можливості для спілкування та співпраці між учнями з різних країн. Завдяки цим технологіям, здобувачі освіти можуть обмінюватися знаннями та досвідом, розвивати свої комунікативні та міжкультурні навички. Спільні проекти, віртуальні класи, форуми та соціальні мережі дозволяють здобувачам та викладачам з більшою легкістю знаходити та спілкуватися з партнерами з інших країн. Це збагачує їхню освіту та розуміння світу, підвищує міжнародну сприйнятливість та розвиває комунікативні навички.

Завдяки цифровим інструментам, освіта стає доступнішою для різних категорій здобувачів, включаючи людей з особливими освітніми потребами, віддалених регіонів та тих, хто має обмежений доступ до традиційної освіти. Отже, сучасні погляди на освіту в інформаційному просторі спрямовані на розвиток навичок інформаційної грамотності, проблемного вирішення, співпраці та творчого мислення з використанням цифрових інструментів, а також на створення інклюзивного середовища для всіх здобувачів.

Література:

1. Биков В.Ю. Проблеми і цілі інформатизації освіти України. *Освіта в інформаційному суспільстві*. 2010. С.13–14.
2. Гриневич Л.М. Морзе Н.В., Бойко М.А. Наукова освіта як основа формування інноваційно компетентності в умовах цифрової трансформації суспільства. *Інформаційні технології і засоби навчання*. № 77.3. 2020. С. 1–26.
3. Данилевич Ю.О., Наумова Л.В., Мілевська-Вовчук Л.С. Роль інформаційно-комунікативних технологій у навчальному процесі. *Медична освіта*. № 1. 2021. С. 83–88.

4. Дорошкевич А. С., Каріна О.М. Модель освіти в інформаційному суспільстві. *Вісник Національного авіаційного університету. Філософія. Культурологія.* № 1. 2011. С. 127–131.
5. Кириченко М. О., Отич О.М., Олійник В.В. Проблеми і перспективи розвитку післядипломної освіти в інформаційному суспільстві. *Інформаційні технології і засоби навчання.* Вип. 65. № 3. 2018. С. 25–36.
6. Кісіль М. В. Вимоги до вищої освіти в контексті формування інноваційно-інформаційного суспільства. *Precarpathian bulletin of the shevchenko scientific society.* Вип. 3(11). 2010. С. 41–50.
7. Кремень В. Г. Освіта в структурі цивілізаційних змін. *Науковий вісник Миколаївського державного університету імені ВО Сухомлинського. Серія: Педагогічні науки.* № 1. Вип. 33. 2011. С. 6–9.
8. Ліпін М. Перспективи знання і освіти в інформаційному світі. *Філософські обрії.* Вип. 42. 2019. С. 144–147.
9. Мирошніченко В.О., Добош В.В. Інформаційні технології в освіті. *Вип. 87.* 2019. С. 272.
10. Онофрійчук О. А. Сучасна освіта: парадигма чи парадокс? *Наукові праці [Чорноморського державного університету імені Петра Могили]. Сер.: Соціологія.* № 84, Вип. 71. 2008. С. 43–47.
11. Панченко Л. М. Вища освіта в інформаційному суспільстві: трансформація освітніх потреб. *Вісник Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди. Філософія.* Вип. 44. 2015. С. 185–197.
12. Пушкарьова Т. О., Мельник О.М. Електронна освіта і її розвиток в Україні. *Комп'ютер у школі та сім'ї.* Вип.3. 2013. С. 16–17.
13. Рамський Ю.С. Інформаційне суспільство. Інформатизація освіти. *Науковий часопис УДУ імені Михайла Драгоманова. Серія 2. Комп'ютерно-орієнтовані системи навчання.* 2003. С. 16–28.
14. Сагуйченко В.В. Самоосвіта в інформаційному суспільстві. *Вісник Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди. Філософія.* Вип. 38. 2012. С. 90–101.
15. Скубашевська О.С. Філософія інноваційного розвитку освіти в умовах становлення інформаційного суспільства в Україні. Автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня доктора філософських наук. 2010. С. 12–17.
16. Ченбай Н.А. Інноваційні технології в університетській освіті інформаційного суспільства. *Вісник Національного авіаційного університету. Філософія. Культурологія.* № 2. 2015. С. 77–80.
17. Шаров С., Постильна О. Інформатизація освіти і виховання як вектор розвитку сучасного суспільства. *Науковий вісник Мелітопольського державного педагогічного університету. Серія: Педагогіка.* 2017. № 18. С. 199–204.
18. Шарова Т. Освітній портал як ефективний засіб забезпечення дистанційного навчання здобувачів вищої освіти. *Українські студії в європейському контексті: зб. наук. пр.* 2022. №5. С. 237–244.
19. Шарова Т.М., Соловій О.І. Використання інформаційних технологій у навчальному процесі вищої школи. *Інформаційні технології в освіті та науці: зб. наук. пр.* № 10. 2018. С. 355–359.
20. Шарова Т.М., Шаров С.В. Електронне навчання: дієвий формат освіти. Збірник матеріалів II Міжнар. наук.-практ. конф. «Академічна культура дослідника в освітньому просторі: європейський та національний досвід» (м. Суми, 16–17 травня 2019 року). Суми : Видавництво СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2019. С. 119–123.

21. Якименко Н. Функції системи освіти у світі інформаційних технологій. *Філософські обрії*. Вип. 42. 2019. С. 114–117.
22. Anderson J., Schlosser L., Anderson A. Educational technology: A definition with commentary. *Journal of Educational Technology*. 2015. №45(1). P. 71–83.
23. Buckingham D. Defining digital literacy: What do young people need to know about digital media?. *Nordic Journal of Digital Literacy*. 2019. 14(1). P. 18–28.
24. Koltay T. The media and the literacies: Media literacy, information literacy, digital literacy. *Media, Culture & Society*. № 33(2). 2011. P. 211–221.

References:

1. Bykov V Yu. (2010) Problemy i tsili informatyzatsii osvity Ukrainy [Problems and goals of informatization of education in Ukraine]. *Osvita v informatsiinomu suspilstvi*. S.13–14.
2. Hrynevych L.M. Morze N.V., Boiko M.A. (2020) Naukova osvita yak osnova formuvannya innovatsiino kompetentnosti v umovakh tsyfrovoy transformatsii suspilstva [Scientific education as a basis for the formation of innovative competence in the conditions of digital transformation of society]. *Informatsiini tekhnologii i zasoby navchannia*. № 77.3. S. 1–26 [in Ukrainian].
3. Danylevych Yu.O., Naumova L.V., Milevska-Vovchuk L.S. (2021) Rol informatsiino-komunikativnykh tekhnologii u navchalnomu protsesi [The role of information and communication technologies in the educational process]. *Medychna osvita*. № 1. S. 83–88 [in Ukrainian].
4. Doroshkevych A. S., Karina O.M. (2011) Model osvity v informatsiinomu suspilstvi [The model of education in the information society]. *Visnyk Natsionalnoho aviatorskoho universytetu. Filosofiia. Kulturolohiia*. № 1. S. 127–131 [in Ukrainian].
5. Kyrychenko M. O., Otych O.M., Oliinyk V.V. (2018) Problemy i perspektyvy rozvytku pisliadyplomnoi osvity v informatsiinomu suspilstvi [Problems and prospects of the development of postgraduate education in the information society]. *Informatsiini tekhnologii i zasoby navchannia*. Vyp. 65. № 3. S. 25–36 [in Ukrainian].
6. Kisil M. V. (2010) Vymohy do vyshchoi osvity v konteksti formuvannya innovatsiino-informatsiinoho suspilstva [Requirements for higher education in the context of the formation of an innovative information society]. *Precarpathian bulletin of the shevchenko scientific society*. Vyp. 3 (11). S. 41–50 [in Ukrainian].
7. Kremen V. H. (2011) Osvita v strukturі tsyvilizatsiinykh zmin [Education in the structure of civilizational changes]. *Naukovyi visnyk Mykolaivskoho derzhavnoho universytetu imeni V.O. Sukhomlynskoho. Seriya: Pedagogichni nauky*. № 1. Vyp. 33. S. 6–9 [in Ukrainian].
8. Lipin M. (2019) Perspektyvy znannia i osvity v informatsiinomu sviti [Prospects of knowledge and education in the information world]. *Filosofski obrii*. Vyp. 42. S. 144–147 [in Ukrainian].
9. Myroshnychenko V.O., Dobosh V.V. (2019) Informatsiini tekhnologii v osviti [Information technologies in education]. Vyp. 87. S. 272 [in Ukrainian].
10. Onofriichuk O. A. (2008) Suchasna osvita: paradyhma chy paradoks? [Modern education: paradigm or paradox?] *Naukovi pratsi Chornomorskoho derzhavnoho universytetu imeni Petra Mohyly. Ser.: Sotsiologhiia*. № 84, Vyp. 71. S. 43–47 [in Ukrainian].
11. Panchenko L. M. (2015) Vyshcha osvita v informatsiinomu suspilstvi: transformatsiia osvitnikh potreb [Higher education in the information society: transformation of educational needs]. *Visnyk Kharkivskoho natsionalnoho pedagogicheskoho universytetu imeni H.S. Skovorody. Filosofiia*. Vyp. 44.. S. 185–197 [in Ukrainian].

12. Pushkarova T. O., Melnyk O.M. (2013) Elektronna osvita i yii rozvytok v Ukraini [Electronic education and its development in Ukraine]. *Kompiuter u shkoli ta simi*. Vyp.3. S. 16–17 [in Ukrainian].

13. Ramskyi Yu.S. (2003) Informatsiine suspilstvo. Informatyzatsiia osvity [Information society. Informatization of education]. *Naukovyi chasopys UDU imeni Mykhaila Drahomanova*. Serii 2. Kompiuterno-oriientovani systemy navchannia. S. 16–28 [in Ukrainian].

14. Sahuichenko V.V. (2012) Samoosvita v informatsiinomu suspilstvi [Self-education in the information society]. *Visnyk Kharkivskoho natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni H.S. Skovorody*. Filosofiia. Vyp. 38. S. 90–101 [in Ukrainian].

15. Skubashevska O.S. (2010) Filosofiia innovatsiinoho rozvytku osvity v umovakh stanovlennia informatsiinoho suspilstva v Ukraini [Philosophy of innovative development of education in the conditions of formation of information society in Ukraine]. *Avtoreferat dysertatsii na zdobuttia naukovoho stupenia doktora filosofskykh nauk*. S. 12–17 [in Ukrainian].

16. Chenbai N.A. (2015) Innovatsiini tekhnolohii v universytetskii osviti informatsiinoho suspilstva [Innovative technologies in university education of the information society]. *Visnyk Natsionalnoho aviatyynoho universytetu*. Filosofiia. Kulturolohiia. № 2. S. 77–80 [in Ukrainian].

17. Sharov S., Postyl'na O. (2017) Informatyzatsiia osvity i vykhovannia yak vektor rozvytku suchasnoho suspilstva [Informatization of education and upbringing as a vector of development of modern society]. *Naukovyi visnyk Melitopolskoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu*. Serii: Pedahohika. № 18. S. 199–204 [in Ukrainian].

18. Sharova T. (2022) Osvitnii portal yak efektyvnyi zasib zabezpechennia dystantsiinoho navchannia zdobuvachiv vyshchoi osvity [The educational portal as an effective means of providing distance learning for students of higher education]. *Ukrainski studii v yevropeiskomu konteksti: zb. nauk. pr.* №5. S. 237–244 [in Ukrainian].

19. Sharova T.M., Solovii O.I. (2018) Vykorystannia informatsiinykh tekhnolohii u navchalnomu protsesi vyshchoi shkoly [The use of information technologies in the educational process of a higher school]. *Informatsiini tekhnolohii v osviti ta nautsi: zb. nauk. pr.* № 10. S. 355–359 [in Ukrainian].

20. Sharova T.M., Sharov S.V. (2019) Elektronne navchannia: diievyi format osvity [Електронне навчання: дієвий формат освіти]. *Zbirnyk materialiv II Mizhnar. nauk.-prakt. konf. «Akademichna kultura doslidnyka v osvitnomu prostori: yevropeyskyi ta natsionalnyi dosvid»* (m. Sumy, 16–17 travnia 2019 roku). Sumy: Vydavnytstvo SumDPU imeni A.S. Makarenka. S. 119–123 [in Ukrainian].

21. Iakymenko N. (2019) Funktsii systemy osvity u sviti informatsiinykh tekhnolohii [Функції системи освіти у світі інформаційних технологій]. *Filosofski obrii*. Vyp. 42.. S. 114–117 [in Ukrainian].

22. Anderson J., Schlosser L., Anderson A. (2015) Educational technology: A definition with commentary. *Journal of Educational Technology*. №45(1). P. 71–83.

23. Buckingham D. (2019) Defining digital literacy: What do young people need to know about digital media?. *Nordic Journal of Digital Literacy*. 14(1). P. 18–28.

24. Koltay T. (2011) The media and the literacies: Media literacy, information literacy, digital literacy. *Media, Culture & Society*. № 33(2). P. 211–221.